

Ordförande har ordet

Nu har vi i medlemsbladet kort berättat om aktörer i Havängsområdet, som på ett eller annat sätt har sin utkomst eller är beroende av en varsam utveckling av bygden: ålfiskarna Thomas och Erik från Vitemölla, vandrarhemsvärdarna Christel och Leif för Skepparpsgården, bönderna Agne och Bengt på Stigalund, militären/P7 på Ravlundafältet, får- och hästuppfödare Elisabeth i Öhrakarsgården och denna gång fruktodlarna Hans och Berit på Haväng. Till hösten kommer vi att ta upp ett nytt tema med Haväng som utgångspunkt.

Haväng

En i år något sen äppelblomning, Gravensteiner.

Fruktodlingarna vid Haväng

Äppelblomning i maj. Den viktigaste och känsligaste tiden för hur hela fruktskörden ska bli. Frosten ska hålla sig borta, luften ska vara fylld av humlor, bin från egna kupor och en massa andra insekter samt en lätt vind ska göra pollineringen så riklig som möjlig.

Vi besöker fruktodlare Hans Lindkvist som har hjälp av sambon Berit Andersson, när hon inte undervisar blivande sjuksköterskor på Högskolan i Kristianstad. På båda sidor sandvägen/vandringsleden, några hundra meter in från Lindgrens länga, odlar Hans ca 15 ha frukt sedan 1977. August Olsson startade fruktodlingarna under kriget. De övertogs sedan av

hans son Bror Olsson och såldes sedan vidare till Hans Lindkvist.

Drygt 10 ha äpplen, 4 ha plommon och ca ett halvt hektar som ska ge fina hallon till självplockning om något år, finns det i odlingen.

Hans berättar att ett 15-tal äppelsorter odlas: Ingrid Marie, Gravensteiner, Cox Orange och Signe Tillich, alla gamla beprövade sorter, odlas mest. Gravensteiner är känslig i hanteringen och går numera mest till musteriet. Tre tidiga sorter är Katja, Alice och Transparente blanche. Aroma, Summerred, Ribston, som påminner om Cox Orange, Lobo, rött novemberäpple, Discovery, Gul Richard, känsligt men mycket gott till ost – alla är nya goda äppelsorter som odlas här. Åkerö, gammal sort, Gloster, vinteräpple och Johannes, en egen framtagen sort finns också bland odlingarna. Plommonodlingen startades i början av 90-talet och ligger på de högre liggande odlingarna med något kraftigare jord. Victoria, Opal och Jubileum, alla blå sorter, odlas här.

-Närheten till havet håller igen trädens blomställning under våren. Risken för frost under blomningstiden minskar. På hösten ligger den milda luften kvar längre och ger en bra mognad. Den magra sandjorden och den lätta sältan från havet ger en mycket god smak på frukten här i Haväng. Kraftigare jordar kan ge en bättre skörd men ger inte samma rika smak. Det är som att odla vin, säger Berit.

Blommande Summerred vid Axel sten.

På **vintern** beskärs fruktträdens grenverk för att få så riklig solbelysning som möjligt. Under **våren** ansas det ytterligare, gammalt tas bort och marken rensas. I samband med knoppställning görs en första besprutning mot skadeinsekter. Efter blomningen sker en andra

gallring om inte det naturliga kartfallet blivit till räckligt. Hagelbyar under **sommaren** kan förstöra skörden till stora delar. Senast en kraftig hagelby drabbade Haväng var 1979, då 95 % av frukten förstördes. I augusti börjar de första tidiga äppelsorterna plockas. **Hösten** ska bjuda på riklig sol och svala nätter för att locka fram den finaste smaken och färgen. Allt plockas för hand. En intensiv period då mer arbetskraft sätts in. I början av oktober plockas de senaste sorterna.

Berit Andersson och Hans Lindkvist, fruktodlare i Haväng, inspekterar blomsättningen.

-Att bara kunna gå omkring i en äppelodling under årets växlingar är semester nog. Att sedan äta ett äpple som fått mogna på trädet plockat på senhösten skuret med kniv i bitar är största njutningen för en äppelodlare, avslutar Hans och Berit.

Aktiviteter

Havängsvandring

Söndagen den 8 augusti kl. 10 följer vi upp fjolårets vandring kring Killehusen och Kyrkullen genom att leta reda på platserna för husen och gårdarna som fanns norr om Dammåkra. "**Vandring på Ravlundafältet**" är rubriken. Vi besöker bland annat Per Kruares hus, platsen för gården som blev vandrarhem, Tåbrolyckan med mystiska väsen och Rixa's hus. Med **Eva Andersson**, folklivsforskare, som guide förflyttar vi oss 100 år bakåt i tiden.

Havängskväll med årsmöte

Fredagen den 30 juli kl. 19 är det dags, vilket är några veckor senare än vi brukar. **Kristina Kappelin**, rapportör och krönikör med ett händelserikt Italien som utpost, berättar och kåserar. Hennes rötter från Kivik blir en spännande motvikt. Lite italienskinspirerad musik bjuds det också på med "husestradören" **Clas Göran Söllgård**. I år tar han en musikkollega till hjälp i framträdandet. En halvtimme, före underhållningen, kl 18.30, håller föreningen årsmöte.

Havängs Museiförening
Kyrkbacken 1, 277 37 Kivik
Tfn 0414-74016
Bg 5932-9680

Aktuella frågor

Renovering av Örakarsfallen.

Renoveringsarbetet av Örakarsfallen har nu påbörjats. Alla tillstånd och finansiering, med bl.a. EU-bidrag, är klara. Under juni grävs en ränna för att i fortsättningen underlätta lekvandringen för öringen, även när det är lågvatten, det blir första etappen. Träd har avverkats intill där rännan ska dras fram. Träd, i första hand al, som växt in i själva fallen har också huggits ned. När rännan är klar påbörjas arbetet med själva renoveringen av fallen. Dels då stenmuren och dels utskoven gjorda av ekplankor. Allt ska vara klart senast i oktober. Från Museiföreningen har vi påpekat vikten av att arbetet slutförs så tidig som möjligt under hösten, för att minimalt störa öringens stigning till lekbottnar längre upp. Örakars karaktär får inte heller förändras av renoveringen.

Informationsmöte hölls den 6 maj med representanter från Högestad/Christinehof, Länsstyrelsen, Fortifikationsverket, militären/P7, entreprenörer och Museiföreningen. Erfarenheter och frågeställningar kring funktion, utformning och tekniska lösningar utbyttes och diskuterades. Förhoppningsvis berikades projektet av detta möte. Nytt möte planeras i juli.

Cykelväg Vitemölla – Haväng.

Vägverket har anlitat konsulter för att ta fram en vägutredning på alternativa dragningar av cykelvägen. Ett alternativ är längs havet genom naturreservatet i Haväng/Vitemölla och ett andra är i anslutning till Riksväg 9, men under så lång del som möjligt på befintliga lågtrafikerade vägar. Vägutredningen ska vara klar nästa vår. Under hösten kommer informations-/samrådsmöten att hållas.

Föreningen

Föreningens hemsida

Adressen är: www.havangs-utemuseum.se

Årsmöte fredagen den 30 juli kl 18.30 vid Lindgrens länga.

